

Yeşaya, ikinci bölüm

I. Yahuda ile ilgili peygamberlikler (1-12)

A. Tanrı'nın Yahuda'ya karşı davası (1:1-31)

B. Son günlerle ilgili vaatler (2:1-4)

C. Kutsamadan önceki sıkıdüzen (2:5-2:22)

1. Sıkıdüzenden doğan ıstırap ve acı (2:6a,9,10,19-22)

2. Sıkıdüzenin amacı: Gururu yıkmak (2:9,11,12,17,22)

3. Sıkıdüzeni gerektiren nedenler (2:6b-9,11-18)

4. Sıkıdüzenin gereci: Tanrı'nın ulu yüceliğinden kaynaklanan yargı
(2:10,19,20)

5. Sıkıdüzenin sonucu: Tanrı'nın yüceltilmesi (2:11,17)

İkinci ve üçüncü bölümlerde Yeşaya, Yahuda'yı sert bir dille suçladı. Ama halkı paylamadan önce Tanrı'nın ilerideki hükümlerini açıkladı. Bu kara haberle sevinçli haber nasıl bir arada bulunabiliyordu? Uyarılar niçin vaatlerle bir arada duyuruldu?

1. Salt yargı bildirisi, dinleyicileri ümitsizliğe düşürebilirdi (2. Korintliler 2:7),
2. Salt sevinç haberi, temelsiz bir güvenlik duygusu yaratabilirdi.

Tanrı Sözü'nü bildiren, günahlıyı uyarır, onu günahından döndürmeye çalışır. Burada bir korku öğesi bulunabilir. Korkunun sevince dönüşmesi için üzücü haberin yanı sıra sevinçli haberin de verilmesi yararlıdır. Tanrı'nın bildirisini sunan kişi, Tanrı'nın tüm niteliklerini belirtir. Toplumda olsun, bireylerin yaşamında olsun, bunların yaşama uygulanmasını ve gelişmesini öngörür. Verdiği öğüt, hem uyarı hem de ümit verici vaatlerle yüklüdür. Buna karşın Tanrı Sözü duyuran kişi, yalnızca kulağa hoş sözler söylese (30:10) ve Yeni Antlaşma'da belirtildiği gibi yalnız «kulağı okşarcasına» konuşursa (2. Timoteus 4:3), Tanrı'nın bildirisine haksızlık eder. Yalnızca Tanrı'nın kutsamaları bildirilecek olursa, dinleyenler «Nasıl olsa sonunda iyilik gelecek, şimdi dilediğim gibi yaşayabilirim» diyebilir. Tanrı'nın kutsallığıyla uyumda olmayanlar, güvenliklerinin sakatlığını tanısınlar! Tanrı Sözü'nü duyuran kişi kınar ve uyarır, çünkü:

1. Dinleyen belki günahından Tanrı'ya döner;
2. Dönmezse, «Bundan haberim yoktu» diyemez.

2:1 Yeşaya'nın sözü ... (Yeşaya) gördü: Bu sözler, aynı gerçeği yayan Mika peygambere de verildi (Mika 4:1-3).

Yahuda ve Yerusalem hakkında gördü: (1:1)

2:2 son günlerde: «Son günler» sözü o dönem için değil, ama ilerideki bir zaman için kullanılır (Tekvin [Yaratılış] 49:11; Sayılar 24:14; Tesniye 4:30). Burada Mesih'in ileride kuracağı Tanrı hükümlerinden söz edilmekte (2:4'le ilgili nota bakın).

Rabbin evinin dağı ... tepelerden yukarı yükselecek: İsrail her tepede yalancı tanrılara bir tapınak kurmuştu (Yeşaya 65:7; Yereya 2:20,23; 13:27; 17:2; Hezekiel 6:13; 20:28-32; Hoşea 4:13). Son günlerde bu tepelerin hiçbir önemi kalmayacak. Yalnızca Tanrı evinin görkemi belirecek (Yeşaya 25:6-8; 56:7). Tüm tepelerden -- hükümlerliklerden, dinlerden -- çok yüksek olacak.

Tüm uluslar ... Rabbin dağına ... akacaklar: Akma eyleminden söz edilince, her sıvı daima aşağıya akar. Buradaysa, fizik yasasına ters düşen bir durumla karşılaşılır. Akma eylemi yukarıya doğrudur, dağın doruğuna doğru. Peygamberlik sözü ilginçtir. Tanrı'yı sevmeyen uluslar, O'nun gerçeğini öğrenmek için akın akın dağına çıkacaklardır (Mezmur 72:11; Zekarya 8:20-23). Bu doğal bir olay sayılmaz. Bu doğüstülük Tanrı'nın gücü ve kayrasını vurgular.

2:3 çok kavimler gidecek: Dağa çıkanlar arasında çekememezlik yoktur. Rabbin dağı herkese açıktır.

Gelin ve ... Allah'ın evine çıkalım: Zekarya peygamberin bildirdiğine göre uluslar, Tanrı evine çıkmak için birbirlerini çağıracaklar (Zekarya 8:20-23). «Sen git, bizim yerimize dua et» diyen olmayacak. Biri öbürünü temsil etmeyecek. Bundan bir ders alınabilir. Bu dönemde Mesih bağlıları bıkmadan usanmadan herkesi ruhsal toplantı yerlerine davet etmelidir (İbraniler 10:24-25; Mezmur 122:1). Tanrı'yı aramak boş iş değildir (Yeşaya 45:19).

Tanrı evine çıkmanın amacı neydi?

1. Tanrı, evine çıkanlara kendi yollarını öğretecekti.

Uluslar Tanrı'ya ilişkin yeterli bilgiye sahip değiller. Kendisine ilişkin bilgiyi onlara yalnız Tanrı öğretebilir (Romalılar 11:33,34; 1. Korintliler 2:10,11). Son günlerde uluslar Tanrı'dan öğrenmeye hazır olacak.

2. Tanrı gerçeklerini öğrendiklerinde onları uygulamaya kararlı olacaklar. Uluslar, «Tanrı ne öğretiyor?» demeyecekler. «Hoşlanırsak, bize uygunsa, onu uyguluyoruz» diye uzak durmayacaklar. Tersine, «Tanrı'nın gerçeklerini öğrendiğimizde onu sandığımız gibi bulmazsak bile ya da bize güç katlanılır görünse de, yine de uygulayacağız» diyecekler. Ne iyi olurdu, günümüzdeki Mesih bağlılarının kararı bunu andırsaydı! «Senin iradeni yapmaktan zevk alırım, ey Allahım» (Mezmun 40:8; 1:2; 119:16,24,35,47,70,77,174; Romalılar 7:22).

Rabbin Sözü Yerusalem'den çıkacak: Rab İsa Mesih Yerusalem'de çarmıha gerildi. Tanrısal gerçek sözleri, günahattan kurtuluş bildirisi oradan yayıldı ve yine yayılacaktır (Luka 24:47; Elçilerin İşleri 1:8; Romalılar 15:19).

2:4 Uluslar arasında hükmedecek: Bu yargıyı yapacak kişi İsa Mesih'dir (9:6,7; 11:3-5).

kılıçlar, mızraklar: Kral Uzziya'nın emrinde bol silah vardı (2. Tarihler 26:14-15).

Kılıçlarını saban demirleri ve mızraklarını bağcı bıçakları yapacaklar: (Zekarya 9:10) Rab Mesih İsa'nın yeryüzüne dönüp 1000 yıllık egemenliğini kuruşuna dek savaşlar sürüp gidecek. Kutsal Yazı'nın ve özellikle Mesih'in vurguladığına göre savaşların artması, çağın sonunu gösteren belirtilerdendir (Daniel 9:26; Yoel 2:1-11; 3:9-13; Yeremya 25:15-36; Matta 24:6,7; Yeremya 6:14; 8:11; 1. Selanıklılar 5:3).

Savaş dünya tarihiyle başlamadı. İlk savaş dünyada değil, Tanrı katında oldu. Başlangıçta Lusifer adıyla tanınan başmelek Şeytan, Tanrı'nın yüceliğine sahip olmak istedi (Yeşaya 14:1-15; Hezekiel 28:13-15). Şeytan, Tanrı'ya başkaldırdı. Bunun ardından tanrısal yargılamayla yüce kattan atıldı. Kendisine Şeytan ya da İblis adı verilen bu kişi, insanlık tarihinde her kötülüğün ve çatışmanın kaynağıdır. Şeytan insanların ölümünü arzular. Bu onun özelliğidir (Tekvin [Yaratılış] 3:1,4,5; Eyup 1:9-12, 16-19; Yuhanna 8:44). Şeytan'ın varlığı sürdükçe savaşlar da sürecektir.

Yeni Antlaşma'da verilen bilgiye göre bu korkunç düşman 1000 yıl süreyle bağlanacak (Vahiy 20:2,3,7-8). Bu sürede hiçbir savaş olmayacak, barış egemenlik sürecektir. Ama Şeytan, kısa süre için serbest bırakılacak. Hemen ulusları savaşa toplamaya gidecek. Şeytan bağlı kaldıkça Barış Bakanı Rab İsa Mesih (Yeşaya 9:6,7), kral olarak Tanrı hükümrانlığında oturacak. Yeşaya biraz da kapalı peygamberlik yoluyla bu gelişimi bildirdi: «Uluslar arasında hükmedecek, çok kavimler hakkında karar verecek». Şeytanın bağlı bulunduğu ve Barış Başkanı'nın hükümrان olduğu o dönemde, «insanlar kılıçlarını sapan demirleri ve mızraklarını bağcı bıçakları yapacaklar. Uluslara karşı kılıç kaldırmayacak ve savaş öğrenilmeyecek» (Mezmun 46:9).

2:5 Yakup evi: Yeşaya kitabında «Yakup evi» sözü sık sık geçer (8:17; 10:20; 14:1; 29:22; 46:3; 48:1; 58:1). Bununla İsraililer'den söz edilmektedir.

Gelin ve Rabbin ışığında yürüelim: Yeşaya, kutsallığın ve esenliğin ileride egemen olacağını vurguladı (2:1-4). Esenlik doğruluğun ürünüdür. Doğruluğun egemenliği, esenliğin egemenliği demektir. Yeşaya, Yahuda halkına o karanlık günleri anımsatmalıydı. Yahudalılar tanrısal bilgiye sahipken, onun ışığında yaşamıyordu. Bu yüzden Yeşaya herkese «Gelin, Rabbin ışığında

yürüyelim» çağrısıyla seslendi. Bu sözlerle Yeşaya, «Ben Rabbin ışığında yürümekteyim» demek istiyordu. «Kim bana katılacak?» Yeşaya şunu soruyordu: «Size destek olayım. Kim yol arkadaşım olacak?» İşte, Tanrı günümüz insanına da aynı çağrıyı yapmakta.

Bu çağrıyı kabul ederek Tanrı'nın ışığında yürümek insanın boyun borcudur. Çünkü:

1. Tanrı yolunun tek gerçek olduğu kanıtlanmıştır.
O, karanlığı kovar, gerçeğe ters düşen her savı ışığa çıkarır. Böylece doğruluk yoluna ışık saçar.
2. Öz yapının gelişmesi ve ilerlemesi buna bağlıdır.
3. Aynı zamanda sevincin kaynağıdır.

İnsanların ışığı karanlıktan ayırt edemediği bir dönemde yaşıyoruz. Tam da Yeşaya'nın bildirdiği gibi, «Kötüye iyi, iyiye kötü derler» (5:20). Ama, Tanrı'nın ışığında yürüyen iyiyi, kötüyü ayırt edebilecek durumdadır. Yine de bazı engeller vardır:

1. İnanlı alışa geldiği gelenekleri, çevresinin koşullarını, duygusal tepkileri ve bunlara benzer baskıları üstünden atmazsa, ışıklı yoldan sapar.
2. İsa Mesih'in belirttiği gibi, kurdun koyun postuna bürünerek geldiği gibi kötülük de kendini gizleyerek yaklaşır.
3. Kişi kötü bir şeyin yaralı olduğunu düşünebilir (Tekvin 3:4-6). Canın, bedeninin arzuları aldaticıdır. Bu istekler Tanrı'nın denetimine verilmezse, kişiyi sürekli olarak saptırır.

Tanrı'yı bilen, «Gelin, Rabbin ışığında yürüyelim» buyruğunu ciddiye alsın! Bu buyruk yalnızca bir öneri gibi görünüyorsa da, yadsınamayacak bir çağrıdır. Kutsal Söz'de vurgulanan gerçek şu yerlerde belirgindir: «[B]ir vakitler siz karanlığın ta kendisiydiniz. Ama şimdi Rab bağlılığında ışıksınız. Işığın çocukları gibi yaşayın. Çünkü ışığın ürünü her iyilikte, doğrulukta, gerçeğe belirir. Rabbin beğendiği şeyin ne olduğunu deneyin.... [V]aktinizi nasıl geçireceğinize tüm inceliğiyle dikkat edin. Bilge olmayan kişiler gibi değil, bilgiler gibi olun. Elinizdeki vakti en yararlı biçimde değerlendirin. çünkü bunlar kötülük günleridir. O halde akılsız kişiler olmayın, Rab isteminin ne olduğunu anlayın» (Efesliler 5:8-17). «[Ö]bürleri gibi uykuya dalmayalım, uyanık olalım, ayık duralım.... [G]ündüze bağlı olduğumuza göre, ayık duralım. İmanın, sevginin savaş giysisine kuşanalım, kurtuluş umudunun demir başlığını takalım.... [B]irbirinizi avutun, birbirinize karşı yapıcı olun» (1. Selanikliler 5:6-11). «Gece ilerledi, gündüz yaklaştı. Bu nedenle, karanlığın işlerini üstümüzden atalım, ışığın silahlarını kuşanalım. Güne yaraşır biçimde vaktimizi saygıdeğer tutumla geçirelim; içkili-gürültülü eğlence alemleriyle, sarhoşlukla, rasgele yatak arkadaşlıklarıyla, soysuzlukla, kavgacılıkla, kıskançlıkla değil. Tam tersine, Rab İsa Mesih'i kuşanın ve bedeninin gereksiz tutkularını karşılamayı bırakın» (Romalılar 13:12-14).

2:6 kendi kavmini, Yakup evini, bıraktın: Tanrı'nın çağrısı gerçekte İsrail'e yöneltilmiştir, ama tüm ulusları içerir. O'nun İsrail'e yönelik bir kuralı, uluslara yönelik başka bir kuralı yoktur. Çünkü «Tanrı, insanlar arasında ayırım yapmaz» (2. Tarihler 19:7; Romalılar 2:11; Efesliler 6:9; Koloseliler 3:25). Musa'dan Yeşaya'ya kadar 750 yıl geçmişti. Bu dönemde Tanrı, verdiği yasalarla olsun, tarihteki gelişimlerle olsun, İsrail'in Kendisine bağlılığını deniyordu (Çıkış 15:25; 16:4; 20:20; Tesniye 8:2,16; Hakimler 2:22; 3:1,4; v.s.). Belirli durumlarda da onları düşmanlarla cezalandırdı. Çeşitli ıstıraplardan kurtararak onları yüreklendirdi. Peygamberleri aracılığıyla onları uyardı. Kıtık ya da çeşitli hastalıklarla onları sıkıdüzene getirdi. Günahtan döndüklerinde onları bağışladı ve cezasını erteledi. Ama onlara gösterdiği sevgiyi ve kayrayı önemsemедiler. Derin katlanışla gönderdiği sayısız peygamberi ve öğütçüyü hiçe saydılar (2. Tarihler 36:16). Tanrı da onları yargılamayı uygun gördü.

Dikkati İsrail'den ayırıp uluslara çevirince görüyoruz ki, onların Tanrı bilgisini nasıl elde ettiklerine ilişkin de yazılmıştır (Romalılar 2:12-15). Tanrı, ulusları denedi. O'nun istemine uyup uymayacaklarını bilmek istedi. Ulusların birçoğu, Adil Yargıç'ı istemediğinden tarihe karıştı (örneğin, Asur [10:5-19], Roma vb.).

Adil Yargıç'ın ulusları uyarmakta ve yargılamakta birçok yöntemleri vardır. Bunlardan üçüne sık sık rastlanır (2. Samuel 24:13; 1. Tarihler 21:12).

1. Kılıç (Çıkış 22:24; Levililer 26:17-33; Hakimler 3:8,12; 4:2; 6:1; 13:1; 2. Krallar 17:20; 2. Tarihler 36:17)
 2. Kıtık (Levililer 26:19,20,26-29; Tesniye 28:22-24; 1. Krallar 18:1-18; Yoel 1:10-12,17-20; 2:3-11)
 3. Veba, hastalık felaketi (Çıkış 7-12; Sayılar 16:46-49; 2. Samuel 24:15; Hezekiel 14:19; 38:22)
- Bu üç yargı kişileri uyarmaya, sağduyulu olmaya, günahı bırakmaya ileten yollardır. «Doğruluğa ayılın ve günahla oynamayın» (1. Korintliler 15:34).

2:6,9 «Kendi topluluğunu, Yakup evini, bıraktın ... bundan ötürü Sen onlara bağışlama» tümceleri, Yahuda'nın, Yerusalemlerin aşırı düşkünlüğünü belirtir. Yahuda, Tanrı'nın kayrasını yüzyıllar boyu küçümsedi, günahından dönmedi. Sonunda tanrısal olanakları tüketti. Tanrı da halkını kendi haline bıraktı. «Sen onlara bağışlama» dileği (2:9), İsrail için yapılan bir peygamberliktir.

İsrail halkının özel yükümlülükleri vardı:

1. Tanrı'dan esinlemeleri almalı ve Kutsal Yazı'yı her tür hatadan korumalıydı (Tesniye 4:5-8; Romalılar 3:1-2).
2. Çok tanrıcılık ortamında İsrail tek tanrıcılığa tanıklık etmeliydi (43:10-12; Tesniye 6:4).
3. Tanrı'yla barışma yolunu diğer uluslara iletmeliydi (Yunus 1:1,2; 3:1-10).
4. Soylarından dünyanın Kurtarıcısı, İsa Mesih, doğacaktı (7:14; 9:6,7; Tekvin [Yaratılış] 21:12; 26:4; 28:10,14; 49:10; 2. Samuel 7:16-17; Matta 1:1).

İsraililer ilk görevi bağlılık ve titizlikle yerine getirdiler. Ama İsrail'in işlediği günahların iğrençliği ve çokluğu nedeniyle diğer uluslar, Tanrı'yla içtenlikle bir bağlantıda yaşamamanın ne olduğunu anlayamadılar. Günahtan arınarak Tanrı'yla barışamadılar, O'nunla baba-çocuk ilişkisine kavuşamadılar. İsrail soyundan gelecek olan, peygamberlerin önceden bildirdiği İsa Mesih'i yadsıyarak Tanrı tarafından verilen en parlak fırsatı yitirdiler. İsa Mesih'i kabul etmediler ve Tanrı onları kendi hallerine bıraktı. Bundan sonra Mesih İsa, her ulustan çağırdığı inanlıları kurtuluş haberini yayma ve Kutsal Yazı'yı koruma yükümlülüğünü verdi (Matta 28:19,20; 2. Korintliler 5:19,20). Günahtan Mesih'e dönen her bir İsraili kurtulur ve öbür inanlılara verilen yükümlülüğü benimseyebilir. Kısacası, «Sen onlara bağışlama» duası, İsraililer'in günahtan dönmelerini olanaksız kılan lanet değildir. Bu dua İsraililer'in ulus olarak imansızlığı sürdürmeleriyle ilgili bir önbidir.

Pavlus da bu gerçekten söz etti: «[İ]yi cins zeytin ağacının kimi dalları (İsrail) budandıysa, ve sen (Mesih inanlısı), yaban zeytiniyken onların arasına aşılıp onlarla birlikte ağacın yaşamsağlayan özüne ortak oldun.... Onlar imansızlık nedeniyle budandı.... [İ]mansızlıkta direnmezlerse, İsraililer de aşılacaklar. Çünkü Tanrı'nın gücü onları yeniden aşılama yeter.... Yürek katılığı İsrail'e geçici bir süre için geldi; ulusların tümü Mesih'e bağlanıncaya dek. Böylelikle tüm İsrail kurtulacaktır (Romalılar 11:17-26).

Tanrı'nın İsrail'e verdiği ayrıcalıklara bakılırsa onun hainliği daha da açıkça görülür:

1. Tanrı İsrail'i dünyanın tüm ulusları arasından seçip Kendine özgü bir halk yaptı. Buna karşın İsrail yalancı ilahlara tapan, düşük bir biçimde yaşayan uluslarla içli dışlı oldu (2:6).
2. Tanrı İsrail'e Kutsal Yazı'yı, yetkiyle konuşan peygamberleri gönderdi. Bunlardan başka rahipler de atadı. Başrahibin göğüslüğü üzerinde Urim ve Tummim'in taşınacağını bildirdi (Çıkış 28:30; Ezra 2:63; Nehemya 7:65). Tanrı'nın Kendisini böyle tanıtmayı İsraililer'e yeterli gelmedi. Yanlarından kovmadıkları ulusların fal yöntemlerine ve batıl inançlarına özendiler (2:6).
3. Tanrı bu halkın yeterliği ve zenginliği olacaktı. O'nu güvenilmez saydılar. Kendilerine altın, gümüş, at ve savaş arabaları biriktirdiler (2:7).
İnsana güvenmek Yeşaya'nın vurguladığı günahlardandı. [Bu dönemde de durum aynıdır.] Örneğin, Yahudalılar, düşmandan korunmak için Tanrı'ya danışmadan çağın güçlü ülkesi Mısır'la antlaşma yaptılar (30:2,3; 31:1,6). Bir insana ya da ulusa bel bağlamak boş bir güvendir. Bel bağlanan dünya gücü ak günde destek sağlayabilir. Ama kara günde bu destek boşa çıkar. İnsan gücü ya da vaadi her durumda destek olamaz (20:4,5). Bunu uman kendini aldatır.
4. İsraililer yalnız Tanrı'ya tapınacaktı (Çıkış 20:3-5). Bunun tersine, kendi elleriyle yaptıkları yalancı tanrıların önünde eğiliyor, Tanrı'ya yaraşan sevgiyi, saygıyı, hizmeti, övgüyü yalancı tanrılara sunuyorlardı.
5. Tanrı İsrail'i özel olarak seçti, onu yükseltti, Kendine bağlı bir ulus yaptı. Ama İsrail yalancı tanrılara tapınarak kendini «ölüler ülkesine varıncaya dek alçalttı» (2:8,18; 57:5-9). Tanrı'nın esinlediği imanla insanların oluşturduğu dinler arasında köklü ayırım vardır: Tanrı, insanın isteminin O'na bağımlı kılınmasını şart koşar; dinler ise, insanı günahında pekiştirebilir. Din namına her tür soysuzluk işlenir. Örneğin, belirli dinler, bir adamın birçok kariyla evlenmesini onaylar; dini benimsemeyenlerin öldürülmesini emreder, vb..

İsrailoğulları, Tanrı'nın onlara verdiği ayrıcalıkla yetinmediklerinden Tanrı kutsamalarından yoksun kaldılar. Görüşlerine uygun, daha yararlı gördükleri bir yaşamı yeğlediler. Ama Kutsal Söz şöyle der: «Yol var ki, adamın önünde doğru görünür, ama onun sonu ölüm yollarıdır» (Süleyman'ın Meselleri 14:12). «İnsanın her yolu kendi gözünde doğrudur, ama yürekleri tartan RAB'dir» (Süleyman'ın Meselleri 21:2). Her çağda, her durumda insanın da, ulusun da Tanrı'ya boyun eğmesi en yararlı tutumdur. Bunun dışındaki bir tutum O'nu hoşnut etmez (1. Samuel 15:22; Matta 7:21). Tanrı kişinin, ulusun yetkisine boyun eğmesinin zorla değil, bilinçli ve istekli biçimde olabileceğini buyurur. Karar geciktirilmemeli. Gevşek, gönülsüz tutum, söz dinlerlik sayılmaz.

2:6-18 İsraililer'in Tanrı yerine güvendikleri nesnelere:

1. İsraililer, yalancı ilahlara bağlı, hak tanımaz, iğrençlikle dolu halklarla içli dışlı oldular (2:6). Tanrı'nın onlara verdiği Kenan bölgesini aldıklarında putperestlerin tümünü oradan kovmaları gerekiyordu (Çıkış 23:27-33; 34:11-16; Sayılar 33:51-52,55-56; Tesniye 9:3; Yeşu 3:10; 15:63; 17:12,13,18; Hakimler 1:19,21,27-34). Tam tersine, onlarla alış verişe girdiler, antlaşma imzaladılar, kızlarıyla evlendiler (Çıkış 23:31-32; Nehemya 13:23-27). Tanrı'nın düşmanı olan tanınmalı ve onunla yakın ilişki kesilmelidir. «Kandırılmayın, kötü ilişkiler erdemli töreleri çürütür» (1. Korintliler 15:33).
2. İsraililer uluslardan fal, batıl inanç ve yalancı ilahlara tapınmayı öğrendiler (2:6,8,14,18; Çıkış 22:18; 23:32-33; 34:13-17; Levililer 19:26; Tesniye 18:10-14). Günlük yaşamı Tanrı istemine uydurmayı amaç edinen kralların döneminde bile halk, birçok tepede yalancı ilahlara kurban kesiyor, buhur yakıyordu (2. Krallar 15:4,35; 16:3,4; 17:10-12,16,17). Bu sapık uygulamalara

doymuyorlardı. Komşu ulusların inancı uyarınca çirkin davranışlara kapılırlardı. Yalancı ilahlara tapınışları utanç getirici uygulamalarla doluydu. Uzziya'nın krallığı döneminde Yahuda birkaç Filistin kentini ele geçirmişti (2. Tarihler 26:6). Bu yolla Filistinliler'le yakın ilişki içine girmiş oldu ve onların dinsel törelerinden kolayca etkilendi. Askeri ve maddesel kazanç Yahuda'nın ruhsal yaşamı için bir sürçme taşı oldu.

Falcılık konusuna dönelim. Geleceğin niteliklerini öğrenme çabası, Tanrı'nın yetkisine el uzatmaktır. Bu sıradan büyü -- mavi boncuk, kahve fincanı, vb. -- birçoklarını kendine bağlamıştır. Ne var ki, geleceği yalnızca Tanrı bilebilir. Şeytan'ın amacı, zaman konusunda sınırlı olan ademoğlunu bu tür oyunlarla şimdiden yarına götürmektir. Ama bu yol geleceğe değil, cehenneme yöneliktir. Tanrı bağılı büyü, fal gibi uğraşlardan uzak kalmalıdır -- bu alanda «yardım» sunan hoca ya da papaz olsa bile!

Mesih inancısı dikkate çağrılmakta. Tanrı'yı seven O'nun buyruğu uyarınca yaşar, geleceği O'nun eline bırakır. Tanrı'ya bağlanan ümit gerçek ümittir (İbraniler 11:1). Korunmak için bedenine, evine, dükkanına, arabasına göz boncuğu, muska, nal ya da bunlara benzer herhangi bir din simgesi asmak tümünden batılıcılıktır. İstenen sonucu sağlamak için basma kalıp dualar yarardan çok zarar getirir. Duanın kabul edilmesi için belirli beden yöntemlerine baş vurmak da yararsızdır -- diz çökmek, haç çıkarmak, belirli bir yöne dönmek, aptes almak gibi. Duayı biçime ve yinelemeye sokarak daha etkin olabileceğini sanmak da aldanmaktır. Bu tür varsayımların hiçbir Kutsal Yazı'dan destek bulamaz.

Şimdiki çağda da geleceği, gizleri öğrenmek için rüyalar yorumlanmamalı. Rüyalar, bir kişinin her kaynaktan topladığı düşüncelerin ürünüdür. Mesih inancısı, her düşüncesi gibi rüyalarını da «tutsak edip Mesih'in buyruğuna bağımlı kılar» (2. Korintliler 10:5). Bu çağda rüyaları Kutsal Söz'ün belirtmediği ayrıntıları bildiren araç olarak görmemeli. Tanrı, bildirisini virgülle değil, noktayla (Vahiy 22:18,19) bitirdi. Herhangi yolda elde edilen bilgiyi Kutsal Yazı'nın tamamlanışı ya da gelişmesi olarak görmek Mesih inancısından uzak olsun! Mesih bağılı hiçbir bakımdan falcılığın sınırında bulunmasın.

3. Gümüğü, altını çoğalttılar (2:7). Mal bolluğunda güvenlik aramasınlar diye İsraililer'e bu tür değerleri biriktirmeye izin verilmiyordu (Tesniye 17:17; 2 Tarihler 9:27). Bol servet arayan İsrail ulusu Tanrı tarafından verilen sağlıklı nitelikleri yitirdi (2. Tarihler 26:6-16). Zenginliğe doymazlık insanı yıpratır (Luka 18:18-30). Bazı ülkelerde kişilerin fazla kazançları onlara boş zamanlar sağlamaktadır. Bu boş saatler acaba nasıl kullanılmakta? Tanrı Sözü'yle uyumda mı, yoksa yararsız istekler için mi? Birçok kişi çalışmakla sağladığı olanakları boş saatlerinde savurur. Yıkma, bina etmekten kolaydır.
4. İsraililer at ve savaş arabalarına (2:7), savaşta yıkılmayacak kalelere ve kentlerini savunacak kulelere bel bağladılar (2:15). Kentlerini savunanın Tanrı olduğunu unutmamaları için atlarını ve savaş arabalarını çoğaltmalarına izin verilmemişti (Tesniye 17:16; 2 Tarihler 9:25; Mezmur 20:7). Kral Uzziya ile Kral Yotam, kaleleri, kuleleri kurmaya meraklıydılar (2. Tarihler 26:9,10; 27:3,4). Yeşaya, günahın yargılanışında bu tür önlemlerin yararsız kalacağını vurguladı. Hoşea (8:14) ile Mika (4:11) da aynı uyarıda bulundular. İsrail'i koruyacak temel donatım doğruluktaki. Ne yazık ki, İsraililer doğruluktan yoksundular. «Doğruların bereketiyle kent yükselir, ama kötülerin ağzıyla yıkılır.» «Doğruluk bir ulusu yükseltir, ama günah halk için utançtır.» «Kötülük işlemek krallara iğrençtir, çünkü taht doğrulukla pekiştirilir» (Süleyman'ın Meselleri 11:11; 14:34; 16:12).

5. Tanrı, Lübnan'ın göklere yükselen erz ağaçları ile Başan'ın meşe ağaçlarını yargılayacaktı (2:13). Her nesne kişiye gurur getirebilir. Örneğin, Süleyman'ın sahip olduğu gümüş bolluğuyla Lübnan'dan getirttiği erz ağaçları (2 Tarihler 9:27). Burada doğal ağaçlardan söz edilmenin yanı sıra kralların, hükümlerinin görkemli ağaçlara benzetilmesine rastlanır (Hezekiel 31:3; Amos 2:9; Zekarya 11:1,2). Aynı zamanda «meşe ağaçları» utanç duymaları için İsraililer'e, ilahlara tapınmalarını anımsatır (1:29).
6. «Tarşış gemileri", zenginlikle dolu, uzak yerlere giden ticaret araçlarını anlatıyordu (1. Krallar 22:48; 2. Tarihler 9:21). İsrail ticarete çok başarılıydı. Ne var ki bu başarı, onların Tanrı'ya bağımlılığını unutturdu. Tarşış'e ilişkin peygamberlikler (Mezmun 48:7; 72:10,11; Yeşaya 23; 60:9), İsraililer'in güvendiği servet kaynağının yıkımla sonuçlanacağını bildiriyordu. Bu ciddi uyarıya önem veren yoktu. Ancak iş işten geçince yakardılar. Ne var ki, üzüntüleri yitirdikleri mallar içindi. Bu yargının Tanrı'ya boyun eğmedikleri için hakça uygulandığını itiraf eden çıkmadı (Vahiy 18:10-19).
7. **güzel görünen tüm şeyler:** Bu deyim (İbranice, s^ekîyâh) yalnız bu ayette geçer ama aynı kökten olan ve «resimli taş» olarak çevrilen bir başka sözcük (İbranice, maskîyth), birkaç yerde kullanılmaktadır (Levililer 26:1; Sayılar 33:52; Hezekiel 8:12 [«tasvirli odalar»]). Bu kullanılışlardan bu «güzel şeylerin» yalancı ilahlar olduğu kesinleşir (Hezekiel 8:10 ile 8:12 bağlantıya dikkat edin).
8. Gurur (2:9,11,17; Mezmun 18:27). Şimdiye dek sözü edilen bu yedi hata bir tek başlık altına alınabilir. Oysa, gurur. Gurur, «kendini beğenme, büyüklenme, övünme, kurum» demektir. Kurum ise, «kendini büyük ve önemli gösterme davranışı, büyüklenme, kibir» olarak açıklanır.

Yüce Olan, «Tanrın YAHVE Ben'im» dedi. «Karşımda başka ilahların olmayacak» (Tesniye 5:6,7). «Yüceliğimi de başkasına vermeyeceğim» (Yeşaya 48:11). O, kıskanç bir Tanrı'dır (Tesniye 5:10). Bir kişinin sevdiği, güvendiği, övdüğü, peşinden koştuğu; Tanrı'nın Kendisi olmalıdır. «Tanrın Rabbi tüm yüreğinle, tüm canınla, tüm anlayışınla seveceksin» (Matta 22:37).

Ne var ki, bir kişinin tüm yüreğiyle, tüm canıyla, tüm anlayışıyla sevdiği varlık Tanrı değil de, nesnelere ya da yetenekler olabilir. Örneğin, gelecekle ilgili öğrenilebilen bilgi, «kaderine» yapılabilen etki, servet, ülkesinin şöhretli önderleri, ticaretteki başarısı, ellerinin icat ettiği yalancı tanrılar. Bunlara benzer şeyler kişinin övünmesine, büyüklenmesine neden olabilir. Bu tutumları takınan Tanrı'yla rekabete girmiş olur. O'na özgü yüceliği ve övgüyü kendine verir. Ama Tanrı, «Yüceliğimi başkasıyla paylaşmam» dedi. İster Yahuda ve Yerusalemlerde olsun ister bireylerde olsun gurur er geç yargılanacaktır.

Tanrı kesinlikle yüceliğini başkasına vermez (Yeşaya 48:11). Bu gerçeğe ilgili önemli ve göz çarpıcı bir ilke gözden kaçırılmamalıdır. İsa Mesih için şöyle yazılır: «O'nun yüceliğini, Baba'dan gelen biricik Oğul'un yüceliği niteliğinde gördük» (Yuhanna 1:14). Ölümünden hemen önce İsa Mesih şöyle dua etti: «Şimdi, ey Baba, dünya olmadan önce yanında taşıdığım yücelikle katında beni yücelt.» Bu yücelik İsa Mesih'e özgü, Babası'ninkinden ayrı bir yücelik mi, yoksa Babası'nın yüceliğinin aynısı mı? «Ey Baba, bana verdiklerinin benim bulunduğum yerde, benimle birlikte olmalarını istiyorum. Öyle ki, bana vermiş olduğun yüceliğimi görsünler» dedi Mesih İsa (Yuhanna 17:5,24). Bu ayetten İsa Mesih'in yüceliğinin, Babası'nın O'nunla paylaştığı yücelik olduğu kesin olarak anlaşılır. Ama Tanrı, «yüceliğimi başkasıyla paylaşmam» demişti.

Vahiy 4:11'de yirmi dört İhtiyarın, taht üzerine oturan Tanrı'ya «Rabbimiz ve Tanrımız! Yüceliği, onuru, gücü almak sana yaraşır» (Vahiy 7:11-12'ye de bakın) diyerek tapındılar. Biraz sonra melekler, «Boğazlanan Kuzu (İsa Mesih), gücü, zenginliği, bilgeliği, güçlülüğü, onuru, yüceliği, kutluluğu almaya yaraşandır» diyerek ezgi söylediler. Bundan sonra «Gökteki, yeryüzündeki, yer altındaki, denizdeki her yaratığın ve bunlardaki her şeyin şöyle dediğini duydum: ‹Tahta oturana ve Kuzu'ya çağlar çağı kutluluk, onur, yücelik ve güçlü egemenlik olsun!›» (Vahiy 5:12,13). Bu ayetlerden açıkça görüldüğü gibi İsa Mesih'in yüceliğiyle Tanrı'nın yüceliği birbirlerinden ayrı değildir, özdeştir. Bu gerçek İsa Mesih'in kişiliğine ilişkin ne öğretir? Tanrı yüceliğini başkasına vermediğine göre, İsa Mesih Tanrı'dır (1. Timoteus 1:17; İbraniler 13:21).

2:11+17, 10+19+20: Atalar, vurgulamak istediklerini tekrarlardı. Burada dört örnek göze çarpar (1:7'yle ilgili nota bakın):

1. «Adamın yüksek bakışları» (2:11)
«Adamın yüksekliği eğdirilecek» (2:17)
2. «O günde Rab yükselecek» (2:11,17)
3. «Rab heybetinin yüzünden ve haşmetinin celalinden» (2:10,19,20)
4. «Kayaya gir ve topraktan gizlen» (2:10)
«Kayaların mağaralarına ve toprağın inlerine girecekler» (2:19)

2:10,19,20 heybetinin yüzünden ve haşmetinin celalinden (yüceliği yüzünden ve görkeminin ululuğundan): Yahuda'nın gururu yargılanacaktı. Bu yargı nasıl bir araçla gelecekti? Tanrı'nın yüceliği, görkeminin ululuğu, varlığı, huzuru; yargı kürsüsüdür. Tanrı'nın kutsallığı karşısında kutsal olmayan ne varsa ortaya çıkar ve «kutsallıktan yoksun» olarak yargılanır. Tıpkı bembeyaz gömlekteki ufak bir leke gibi, Tanrı kutsallığında (insanca bir hesapla) «en ufak günah» bile temiz sayılmaz. Üstelik bu bölümdeki günahların iğrençliği...! Tanrı, Yahuda ve Yerusalemlin (2:1) kibrini, güvendiği nesnelere alçaltacaktı (Luka 3:17; İbraniler 12:26-29). Tanrı'nın yargısının amacı ve sonucu:

1. Kutsallığına sırt çevirmiş her şeyi ve herkesi alçaltmak (2:11,17),
2. Kendini yüceltmektir (2:17).

2:10,19 kayaların mağaralarına ve toprağın inlerine girecekler: Tanrı'nın yargı kürsüsü karşısında insanların tepkisi ne olacak? Dehşete kapılarak (tarihlerinde birçok kez yapmış oldukları gibi [Hakimler 6:2; 1. Samuel 13:6; 22:1, v.s.]) kayaların mağaralarına, kovuklarına, yarıklarına girmeye, toprakta gizlenmeye çabalayacaklar. Ama «Senin yüzünden nereye kaçayım?» (Mezmun 139:7-8). «Yeryüzünün hükümlerleri, ileri gelenleri, komutanları, zenginleri, güçlülere, kölesi-özgürü mağaralara ve dağların kovuklarına saklandı. Dağlara, kayalara, ‹üzerimize yıkılın!› dediler. ‹Tahta oturanın yüzünden ve Kuzu'nun öfkesinden bizi gizleyin! Çünkü onların öfkesinin büyük günü geldi. Kim buna dayanabilir?›» (Vahiy 6:15-17). Tanrı'nın korkunç yargısından kaçmak olanaksızdır. Günahlılar «Tanrı'nın özlediği kapsamda üzül»erek günahlarından bir an önce dönsün (2. Korintliler 7:10). «İşte kabul edilen zaman şimdidir; işte kurtuluş günü bugündür» (2. Korintliler 6:2).

2:21 «O gün» kendi elleriyle yaptıkları gümüş ve altın yalancı ilahları köstebeklere ve yarasalara atacaktı (30:22; 31:7). O gün, Tanrı'nın yargı gününde, günahlıların yıllardır yer verdikleri iğrençlik onları dehşet içinde bırakır. O gün yaptıklarını kanıtlayacak her şeyden sıyrılmak, kurtulmak isterler. Sanki yalancı tanrıları karanlığa fırlatarak bir anda suçluluklarını unutabilir ve unutturabilirler.

Ceza korkusu, günahının üzüntü duymasından ve günahattan dönmesinden apayrı bir olgudur. Cezadan kurtulma arzusu, bir kişinin günahattan öğrendiğini, arınmak istediğini kanıtlamaz. İlahlar köstebeklere ve yarasalara atılır. Bu neyi sağlar? İlahlarını karanlığa fırlatan, yararlı bir sonuca varamaz. Yine günahlıdır, yine yargı altında kalır.

gümüş yalancı tanrıları, altın yalancı tanrıları: İlahın yapıldığı maddenin değeri oranında, tapınılan ilahın yüceltildiği sanılıyordu. Kimi zaman içleri odundandı, gümüş ya da altınla kaplanırdı (Habakkuk 2:19). Ama genellikle ilah büsbütün gümüş ya da altındandı (Çıkış 20:23; Mezmur 135:15; Hoşea (8:4; 13:2).

2:18 yalancı tanrılar bütün bütün ortadan kalkacak: Babil sürgünüyle İsraililer ilahlara tapınmaktan arındırıldılar. Ne var ki, Tanrı'nın yerini almak açısından birçok şey ilahlara tapmaya eşit olabilir. Örneğin, açgözlülük (Koloseliler 3:5).

2:11,17 adamın yüksekliği eğdirilecek: O gün insanların Tanrı önüne, yargı kürsüsüne çıktıkları zaman başbakanla çöpçünün durumu bir olacak (Vahiy 20:12).

o gün: Tanrı'nın her yargısı/sıkıdüzeni, son yargıyı anımsatmalı. Son yargıda mahvolmaması için her insan, sıkıdüzeni Tanrı sevgisinin bir sonucu olarak görmeli. «O güne ve saate ilişkin hiç kimsenin bilgisi yoktur: Ne göğün meleklerinin, ne de Oğul'un. Yalnız Baba bilir. Nuh'un günlerinde nasıl olmuşsa, İnsanoğlu'nun gelişi de öyle olacak. Çünkü tufandan önceki günlerde olduğu gibi, «Nuh'un gemiye bindiği» güne dek, insanlar yiyip içiyor, evlenip everiliyordu. Tufan gelip de hepsini birden silip götürene dek bilgisizdiler. İnsanoğlu'nun gelişi de öyle olacak. O vakit tarlada iki kişi bulunacak; biri alınacak, öbürü bırakılacak. Değirmende buğday öğüten iki kadın olacak; biri alınacak, öbürü bırakılacak. Bu nedenle uyanık olun. Çünkü Rabbiniz'in ne gün geleceğini bilmezsiniz. Ama şunu bilmeniz gerekir: Ev sahibi hırsızın ne zaman geleceğini bilseydi, uyanık durur, evinin soyulmasına olanak bırakmazdı. Bu nedenle sizler de hazır olun. Çünkü İnsanoğlu beklemediğiniz saatte gelecektir» (Matta 24:36-44).

«O günde yalnız Rab yükselecek.» O gün gelinceye dek Mesih bağlısı, her ne yer ve içerse, her ne yaparsa, her şeyi yalnızca Tanrı'nın yüceliği için yapsın (1. Korintliler 10:31). Kutsal Yazı'yı bağlılıkla okuyarak ve benimseyerek düşüncelerinde yenilensin. Tanrı'nın yardımına sığınarak O'nun kutsallığına uymayanı yaşamından uzaklaştırsın. Tanrı'nın tasarısını yerine getirmek için yaşamına kutsal bir düzen versin (Romalılar 12:1,2; Efesliler 5:10,15-17). Şimdiden «o güne» dek Tanrı, Mesih inanlılarının yaşamlarıyla yücelsin!

2:22 soluğu burnunda olan insandan el çekin: Yeşaya Tanrı'nın, insanoğlunun gururunu (3:1-3) bütününü yıkacağını bildirdi. Hemen sonra vatandaşlarının söz dinlemeziğinin ağırlığını duyarak «Soluğu burnunda olan insandan el çekin!» (2:6,9) diye seslendi. Bunu söylerken ademoğullarından destek aramasınlar diye Yahudalılar'ı uyarıyordu. Bu uyarının nedeni 3:1'de anlaşılır: Tanrı, Yahudalılar'ın bel bağladığı tüm destekleri ortadan kaldıracaktı.

onun değeri nedir: Tanrı'nın iyiliğini küçümsemiş olan, kendi yollarının korkunç sonucuna vardığında hiçbir kişisel değerinin kalmadığını düşünebilir. Ama yine de değeri vardır:

1. Tanrı'nın yarattığı olarak
2. İsa Mesih'in sevdiği ve günahı için öldüğü kişi olarak.

Tanrı'nın son bulmaz sevgisi şaşırtıcı bir gerçektir.

«İnsan nedir ki, onu anasın?

Ademođlu nedir ki, Sen onu arayasın?» (Mezmur 8:4).

«Düşüncelerin de benim için ne değerlidir, ey Tanrı!

Onların topu ne büyüktür!

Onları saysam, kumdan çokturlar» (Mezmur 139:17,18).